

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

**REGIJSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2025/2026**

8. in 9. razred OŠ

**Nataša Konc Lorenzutti: *Jutri bom siten kot pes*
Anja Štefan: *Štiri črne mravljice, Od jutra do jutra***

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od razlagalnega besedila, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek 1. ocenjevalca: _____

Ime in priimek 2. ocenjevalca: _____

Dosežene točke: **A:** _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

A Razumevanje – do 20 točk	Doseženo število točk
Umestitev prvega odlomka v celotno zgodbo – do 3 t	
Predstavitev pripovedovalca iz prvega odlomka – do 3 t	
Predstavitev treh različnih slogovnih sredstev s primeri (doživljanje sveta) – do 6 t	
Povezava sporočilnosti prvega in drugega odlomka – do 4 t	
Predstavitev razlik med prvim in drugim odlomkom – do 4 t	

B Uporaba književnega znanja – do 10	Doseženo število točk
Smiselna vključenost podatkov o življenju in delu <u>obeh avtoric</u> – do 4 t	
Smiselna vključenost podatkov <u>o obeh knjigah</u> – do 4 t	
Smiselna vključenost literarnovednih pojmov – do 2 t	
SKUPAJ B	

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Doseženo število točk
Doživljanje srečanja v prvem odlomku – do 2 t	
Opredelitev glede prepričljivosti knjige (vrednotenje) – do 4 t	
Razumevanje naslova v povezavi z obema knjigama – do 2 t	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 2 t	
SKUPAJ C	

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Doseženo število točk
Zgradba besedila – do 3 t	
Jezikovna pravilnost – do 4 t	
Slogovna ustreznost – do 3 t	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

8. in 9. razred OŠ

Nataša Konec Lorenzutti: *Jutri bom siten kot pes*
Anja Štefan: *Štiri črne mravljice, Od jutra do jutra*

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Opomba

Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov ali odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se »odgovori« zrcalijo v kompleksnem prepletajočem se razmišljanju tekmovalca oziroma tekmovalke – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin, si zaslužijo najvišje število točk.

Za besedilo, ki je pretežno obnova oz. odgovarjanje na posamezna vprašanja, lahko tekmovalec/tekmovalka v razdelku *razumevanje* prejme največ polovico točk.

Tekmovalec/tekmovalka:

- **umesti prvi odlomek v celotno zgodbo – do 3 točke;**

Predstavi dogajanje pred odlomkom in po njem.

Pred odlomkom: Metka, Akslova skrbnica, je do svojega hišnega ljubljence preveč skrbna oz. se do njega obnaša kot do otroka; Aksla vozi tudi v varstvo k teti Cilki, kjer Aksel spozna njeno mačko Adelajdo; Aksel v parku spozna psa Benija in njegovega lastnika Gašperja; spozna pasje življenje in pobegne od Metke; ugrizne lastnico, zato ga odpeljejo v zavetišče; spozna pasje prijatelje in razmišlja o svoji družini.

Po odlomku: Aksel sreča sestro in spozna resnico o svoji družini; sreča svojo mamo; posvoji ga teta Cilka; izve, da je v časopisu objavljena novica o tem, da je Gašper o njegovih spoznanjih napisal knjigo; teta Cilka je napisala knjigo o mački Adelajdi.

- **predstavi pripovedovalca iz prvega odlomka – do 3 točke;**

Piše o tem, da je pripovedovalec prvoosebni, kar pomeni, da bralcu omogoča pogled na svet skozi pasje oči; vsakdanje reči presoja s pasje perspektive (športne vaje v parku, premikanje otroka, učenje pasjih veščin pri športu ...); pripovedovalec se pogovarja z živalmi svoje (psi v zavetišču) in druge vrste (mačka), doživlja občutja kot človek, razmišlja kot človek; nagovarja bralca; metaforično predstavlja (človeške) poklice (vremenarji, veterinarji); uporablja igriv jezik in humor, prenesene pomene (pasja nebesa) ipd.

- **predstavi tri različna slogovna sredstva s primeri (doživljanje sveta) – do 6 točk;**

S pomočjo slogovnih sredstev avtorica predstavlja Akslovo trenutno doživljanje sveta. Aksel doživlja svet v pričakovanju, vznemirjenju, napetosti, zmedenosti, izgubljenosti, prenasičenosti ...; njegove misli hitijo od enega do drugega spomina, kar avtorica v besedilu doseže s kopičenjem številnih slogovnih sredstev, zato besedilo deluje zelo živo ... uporablja npr. metaforo (Misel nanjo je dišala najbolj od vseh. Bila me je sama glava.; nitka v zraku), poosebitev (voh mi je govoril), pretiravanje (Bila me je sama glava.), ponavljanje (misel na ...), pomanjševalnice (nitka, glasek, smrček), primere (misel ... kot nitka v zraku) ipd.

Če tekmovalec samo navede tri slogovna sredstva (jih poimenuje in doda primer iz odlomka), lahko dobi največ 3 točke.

- **poveže sporočilnost prvega in drugega odlomka – do 4 točke;**

Prvi in drugi odlomek povezuje tema (ljubezen); ljubezen je več kot le odnos med dvema (književnima) osebama (ima več poti in oblik); ljubezen je nevidna sila, ki vodi svet, le začutiti/prepoznati jo moramo; ljubezen je vsepovsod okrog nas; ljubezen je bližina, pripadnost, varnost; ljubezen je lahko zelo splošna (univerzalna ali kolektivna) in tudi zelo osebna (vezana na družinske člane); piše lahko tudi o konkretnem razumevanju in povezovanju ljubezni v odlomkih.

- **predstavi razlike med prvim in drugim odlomkom – do 4 točke.**

Pripovedovalec v prvem odlomku je prvoosebni, v drugem pa vsevedni (tretjeosebni); v prvem odlomku je razmišljanje o ljubezni bolj konkretno (vezano na družino), v drugem pa bolj splošno (vezano na skupnost); v prvem odlomku je več monologa (razmišljanje), v drugem odlomku pa je več dialogov; v prvem odlomku je več slogovnih sredstev, v drugem pa jih je manj ...

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **navede podatke o obeh avtoricah in njunem delu – do 4 točke;**

Opomba:

Podatki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje, zgolj reproduciranje le-teh na celi strani ali več je značilnost manj kvalitetnih tekmovalnih nalog, kar upoštevamo pri vrednotenju.

- **navede podatke o obeh knjigah – do 4 točke;**
- **ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 2 točki.**

Npr.:

mladinska pripoved; poglavje; basen; (prvoosebni, tretjeosebni) pripovedovalec; (sodobna) avtorica/pisateljica; pesnica; kratka zgodba; slog; jezik; književna oseba; (književna) perspektiva; sporočilo; pesniška sredstva; pripovedništvo (proza); humor; pesem v prozi; ritmizirana proza ...

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način/neopazno **vpeti v tekmovalčevo pisanje** in niso zgolj naštet (na nepravilnih mestih). Ne šteje torej zgolj kvantiteta.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **piše o lastnem doživljanju srečanja v prvem odlomku – do 2 točki;**

Piše o tem, da kot bralec doživlja veselje/srečo/vznemirjenje/zadovoljstvo zaradi Akslovega srečanja s sestro in to utemelji (saj je Aksel zelo hrepenel po sestri/neznanem, zelo si je želel pripadati, najti družino ...).

- se opredeli glede prepričljivosti knjig – do 4 točke;

Piše o tem, katera knjiga ga je bolj prepričala in svojo odločitev utemelji.

- pojasni svoje razumevanje naslova spisa v povezavi z obema knjigama (*V moji glavi so se mi kot stepena smetana penile dišeče misli*) – do 2 točki;

Piše o tem, da je bil Aksel prijetno vznemirjen, pričakoval je nekaj lepega, prijetnega, veselil se je vsega, kar bi utegnil doživeti s svojo družino ...

Piše o tem, da so kratke zgodbe v knjigi Anje Štefan optimistične, hudomušne, igrive ...

V obeh knjigah gre za notranje doživljanje nečesa lepega, nežnega, poetičnega, sladkega in bogatega.

- piše izvirno in ustvarjalno – do 2 točki.

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih besedil.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Ustrezna zgradba – do 3 točke:

- 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov;
- 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov;
- 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni/so neustrezni.

Opombe:

Če tekmovalec predstavi avtorici, knjigi in literarnovedne pojme v strnjem odstavku ali delu besedila, lahko prejme največ 1 točko (šibka koherentnost).

Jezikovna pravilnost – do 4 točke:

- 4 t – za jezikovno brežhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami;
- 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo;
- 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Slogovna ustreznost – do 3 točke:

- 3 t – za slogovno brežhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami;
- 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Članicam in članom regijskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.